



## RAMON TOBELLA I CASTELLTORT, IMPRESSOR

ANTONI DALMAU I RIBALTA

Aquest setembre es compleixen els cent cinquanta anys del naixement del mestre impressor i industrial tipogràfic Ramon Tobella i Castelltort. Malgrat l'alta qualificació professional que sempre ha merescut, ens temem que avui és un perfecte desconegut per als igualadins. Així, doncs, per evitar aquest oblit i commemorar mínimament l'aniversari, ens permetem publicar-ne unes dades biogràfiques que integren i completen les que apareixen als llibres següents: J. F. Ràfols, *Diccionario biográfico de artistas de Cataluña* (Barcelona, 1954), III, p. 141; Albert Manent, *Escriptors i editors del nou-cents* (Barcelona, 1984), p. 151-157; M. Antònia Bisbal i M. Teresa Miret, *Diccionari Biogràfic d'Igualadins* (Barcelona, 1986),

p. 203-204; i Manuel Vicente Izquierdo, *Àcrates. Els tipògrafs de La Academia* (Lleida, 2017), p. 100.

Ramon Tobella va néixer a Igualada el 2 de setembre de 1868. Era fill del teixidor Cebrià Tobella i Mayoral i de Josefa Castelltort i Guarro, tots dos d'Igualada. Va treballar en una adoberia, però va canviar d'ofici, d'amagat dels seus pares, primer a Igualada i després a Manresa. El 1886 va passar a Barcelona i va exercir de caixista primer a la impremta Sucesores de N. Ramírez y Cía. i posteriorment a la Tipografia La Academia, el cèlebre taller que va fundar el republicà federal Evarist Ullastres i en el qual va treballar un nucli nombrós i molt significatiu del moviment anarquista català. Afiliat a la Societat d'Obrers Tipògrafs (1888-1889) i també a la Sociedad de Impresores de Barcelona (1890-1893).

Regent de la casa Ronsard i Companyia (1888). Segons Manent, «quan aquesta empresa anà malament i es liquidà, l'amo exigí del comprador que Tobella fos soci industrial de la casa, que s'anomenà aleshores [1894] Tobella, Costa i Piñol i després Tobella i Costa; finalment, Tobella restà com a únic soci el 1909. I així, només amb quatre mil pessetes, s'establí pel seu compte al mateix carrer del Carme, núm. 18». Com a empresari, va formar part de la junta directiva de la Unió Patronal de las Artes del Libro i de la Cámara Oficial del Libro.

El 7 de desembre de 1915 va adquirir a Antoni Rovira i Virgili la

Societat Catalana d'Edicions, fundada per aquest darrer l'any 1910. Tobella va continuar la col·lecció fins al 1926, en una tasca de clar signe deficitari, però guiada sempre pel patriotisme i per l'amor a la cultura. Va saber compaginar la tradició tipogràfica de Rafael Farga i Pellicer amb l'estètica del seu temps, primer modernista i després noucentista. Va ser un dels principals impressors renovadors del 1900. Es va especialitzar en treballs artístics, estampació de llibres de bibliòfil i treballs decoratius en tota mena d'impresos composts en caràcters gòtics incunables de Canibell i Sanguinès.

Professor de tipografia de l'Institut Català de les Arts del Llibre, va ser membre del Reial Círcol Artístic de Barcelona i soci fundador d'Amics dels Museus de Catalunya (1933). Va pertànyer també a la Societat Espero Kataluna, a l'Orfeó Barcelonès i a la Societat de Geografia Comercial. Els seus treballs tipogràfics van obtenir una medalla d'or a l'Exposició d'Arts Gràfiques de Leipzig (1914) i una d'argent a la d'Arts Decoratives de París (1925). Amic de Joan Serra i Constansó, va imprimir-li el llibre *Mig segle de vida igualadina*, de la qual l'autor ja havia corregit proves però publicat pòstumament el 1924.

Ramon Tobella va morir a Barcelona el 1937, en plena Guerra Civil. Després van prosseguir la seva tasca amb el mateix prestigi artístic la seva viuda, Trinitat Trullàs, i els seus descendents Enric Tobella i Trullàs, Jordi Tobella i Ribalta i Ramon Tobella i Gimeno.